

Svedkovia:
 Ján Eštok, v. r.
 starosta
 Andrej Varga, v. r.

Zapisovateľ:
 Karol Masařík, v. r.
 Vrchný strážmajster

Vypočutý:
 František Č., v. r.

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., č. j. 704/38.

100

2. december 1938, Štefánik.

Správa žandárskej stanice v Dolnej Strehovej pre podplukovníka generálneho štábu F. Čatloša o násilnej agitácii maďarských vojakov, aby obyvatelia slovenskej osady Prieloh žiadali o pripojenie k maďarskému štátu.

Na samote Parlag (*Prieloh*), patriacej k obci Rárošská Mulad' (*Muľa*), ktorá pripadla k Maďarsku (asi 15 km juhozápadne od Lučenca), je 35 domov, obývaných 250 obyvateľmi slovenskej národnosti. Títo sa sem presťahovali z okolia Hriňovej. Demarkačná čiara prechádza touto osadou tak, že väčšina tejto samoty pripadla Slovensku. Maďarskí vojaci prechádzajú hranice, mienili tiež obsadiť celú osadu. Dňa 12. 11. 1938 asi 30 maďarských vojakov vniklo až ku štátnej škole, vtrhlo do vnútra a odnieslo z nej obraz bývalého prezidenta Beneša.² Obyvateľstvo je vyzývané, aby sa prihlásilo k maďarskému štátu, a maďarskí vojaci preto vnikli do školy, aby si zaopatрили razítko školy, hodlajúc zneužiť ho k nekalým zámerom. Obyvatelia tejto samoty so všetkou rozhodnosťou stoja za Slovenskom a odmietajú maďarské sľuby. Za neústupnosť Slovákov z Parlagu Maďari sa im mstia tým, že pri každej príležitosti ich urážajú a dopúšťajú sa násilia. Dňa 16. 11. 1938 maďarský poručík spolu s vojakmi zbil Tomáša Z., keď sa pýtal na príčinu, prečo ho nepustia na návštevu k jeho krstnému otcovi Florianovi P., ktorý býva na tejže samote.

V Zlievskej doline na samote Karlov, ktoré patrili k obciam Zlievce a Bušince, je 36 obytných domov s asi 300 slovenskými obyvateľmi. Títo všetci žiadajú, aby pripadli Slovensku, lebo život v Maďarsku je pre nich nemožný. Akonáhle sa deti objavia vonku, maďarskí vojaci im pri každej príležitosti nadávajú „do hlúpych Slovákov“ a obchodníci v Mulade im nechcú predat' životné potreby a odkazujú ich na Slovensko.

Všetci obyvatelia menovaných samôt podpísali žiadosť a poslali telegram Slovenskej vláde, aby ich záujmy boli so všetkou rozhodnosťou chránené a aby nepadli do nevoľníctva Maďarov.

Z rozkazu:
 Náčelník štábu Štefánik;
 plukovník Kratochvíl

SNA, ÚRK, kr. 18, sig. B. 2. 3., č. 538.

¹ Štefánik – Veliteľstvo III. armády v Kremnici.

² Prezident E. Beneš abdikoval 5. 10. 1938.